

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ด้านการจัดการความรู้ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน กลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ต.สง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตของกลุ่มธุรกิจชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน และพัฒนาธุรกิจชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสตรีบ้านดอกแดง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นประชากร โดยมีกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจ ทดสอบสอบถาม สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม กับสมาชิกกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง จำนวน 40 ราย

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยเพื่อการวางแผนพัฒนาและการติดตามประเมินผล มีการปฏิบัติดังนี้

1. การศึกษาและการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการบริหารจัดการ ของกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ต.สง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ส่งเสริม หรือดำเนินการวิจัยแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของชุมชน
2. การวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำโครงการย่อยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ สำหรับโครงการย่อยประกอบไปด้วย 5 โครงการย่อย ประกอบด้วย
  - 2.1 โครงการเวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการตัดเย็บ การตลาด การบริหารการจัดการ และการประชาสัมพันธ์ แบบมีส่วนร่วม
  - 2.2 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
  - 2.3 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการกลุ่ม
  - 2.4 โครงการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มและติดตามผลการบริหารงานกลุ่ม
3. การนำแผนปฏิบัติงานไปปฏิบัติ การนำแผนปฏิบัติงานไปปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ คณะนักวิจัย ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนด้วยความตั้งใจและความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

4. การติดตามประเมินผลโครงการ การติดตามและประเมินผลของการพัฒนาตามแผนการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ ตามแผนการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือหลักในการวิจัย 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการของสมาชิกกลุ่ม ตัดเย็บบ้านดอกแดง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงินบัญชี โดยเน้นการมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการมาว่าเป็นอย่างไร และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยจะได้นำมาประกอบการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดงให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มต่อไป

2. การจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การบริหารจัดการกลุ่ม” เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์” เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ได้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม

4. โครงการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมและการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าหลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้ รวมทั้งรับทราบปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มและความต้องการของตลาดต่อไป

วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบข้อมูลที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทของชุมชน คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากการรวบรวมจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารของกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง เอกสารของเทศบาลตำบลสง่าบ้าน และเครือข่าย OTOP ดอยสะเก็ด เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงานของโครงการ จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมกลุ่ม และการประชุมกลุ่มย่อย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางการบริหารจัดการกลุ่ม ของกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ตามแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกต ตามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นให้เพื่อครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการทำการวิจัย

4. การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ การสังเกต และการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยแบ่งการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการ โครงสร้างการบริหารงาน และการวางแผนเพื่อพัฒนางานของกลุ่ม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิก แล้วนำผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการมาแปลความหมาย เพื่อตอบจุดประสงค์ของการวิจัย สรุปข้อค้นพบ และวิธีการบูรณาการ ด้วยการบรรยาย นำเสนอ และเผยแพร่ผลการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงด้วยผังความคิด (Mind Map) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง และการวิเคราะห์ขั้นตอน เป็นต้น

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย เป็นต้น รวมทั้งมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนนความพึงพอใจ คือ

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายของความพึงพอใจ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.20	มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถานที่ในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

พื้นที่ หมู่ 1 บ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่